

Kommunal og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottak@kmd.dep.no

Deres ref.: 14/3576-7

Dato: 26. mai 2015

Vår ref.: 197860

HØRING - ENDRING AV MATRIKKELFORSKRIFTEN

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 12.2.2015 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for skjønns-, ekspropriasjons- og vassdragsrett. Lovutvalget består av Kristin Bjella (leder), Kristoffer Dons Brøndbo, Toralf Haver, Arild Nundal og Bjørn Terje Smistad.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Sakens bakgrunn

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår i høringsbrev av 12. februar 2015 endringer i matrikkelforskriften ([FOR-2013-12-18-1599](#)). Forslaget gjelder tilpasninger til ny jordskiftelov som trer i kraft 1. januar 2016, samt andre endringer i forskriften. En bredt sammensatt arbeidsgruppe ble oppnevnt 11. april 2014 for å gå igjennom gjeldende ordning for informasjonsflyt mellom matrikkelen, matrikkelmyndighetene og jordskiftedomstolene.

Arbeidsgruppen har kommet med forslag til endringer i matrikkelloven §§ 19, 46 og 47 og samtidig pekt på at behovet for endring sannsynligvis er ”større i holdning, kommunikasjon og kompetanse vedrørende matrikkelen, enn i selve regelverket”.

I tillegg har arbeidsgruppen drøftet andre forhold som kan bedre informasjonsflyten mellom jordskifteretten og matrikkelmyndighetene. Departementet har bedt om synspunkter også på disse forslagene, og at eventuelle synspunkter skilles klart fra synspunkter knyttet til endring av matrikkelforskriften.

3. Kommentarer til forslaget

3.1. Innledning

Matrikkelforskriften er et praktisk viktig verktøy for kommunene og jordskifterettene med flere. Det er således positivt at det er oppnevnt en egen arbeidsgruppe med representanter fra jordskifterettene og kommunene, og lagt ned et grundig arbeid for å finne frem til endringsbehov og adekvate forslag. Advokatforeningen kan i all hovedsak stille seg bak forslagene, og mener de er hensiktsmessige.

3.2. Tilpasninger i matrikkelforskriften til ny jordskiftelov

Advokatforeningen støtter at det gjøres endringer med sikte på å bedre informasjonsflyten mellom jordskifteretten og matrikkelmyndighetene. Videre at tilpasninger gjøres i forbindelse med ikrafttredelse av ny lov om jordskifte. Overordnet mener Advokatforeningen at det er viktig å holde fast ved et tydelig skille i mellom forvaltningen og den dømmende makt.

3.2.1. Matrikkelføring av ”jordskifte krevd”, jf. § 46

Forslaget til endring av matrikkelforskriften § 46 vil sikre at matrikkelen er à jour, og departementets forslag til redaksjonell endring at det oppnås tydelig skille mellom jordskifterettens plikt til å sende melding og kommunens behandling av meldingen. Når det gjelder begrepet ”fremme sak”, er foreningen av den oppfatning at begrepsbruken i lov og forskrift bør være harmonisert. Etter Advokatforeningens syn kan departementet i stedet vurdere å bruke avvisningsbegrepet. Avvisning benyttes i prosesslovgivningen og er et lett forståelig begrep. Ny jordskiftelov benytter også begrepet avvisning (sml. § 6-23).

3.2.2. Matrikkelføring av utført sak, jf. § 47

Endringsforslaget tar sikte på å skape et tydeligere skille mellom kravene til jordskifterettens dokumentasjon på den ene side, og kommunens behandling av dokumentasjonen på den annen side. Advokatforeningen er enig i at dette skillet bør være tydelig. Videre at kommunen bør be jordskifteretten om å rette dokumentasjonen før kommunen tar endelig stilling til dokumentasjonen. Slik retting må imidlertid ikke påvirke resultatet av jordskifterettens avgjørelse. Slik endring må kun skje gjennom anke.

3.2.3. Regler om tidsfrister, jf. § 19

Advokatforeningen støtter forslagene vedrørende frister. Når det gjelder skillet mellom krav på *føring* og

krav på *behandling*, er Advokatforeningen enig i at det bør komme tydelig frem *hva* en rettslig sett har krav på, noe man mener at det nå går klart frem i forslaget til ny § 19 (1).

3.2.4. Andre forhold

Matrikkelføring er en forvaltningsoppgave. Denne oppgaven må holdes klart atskilt fra jordskifterettens dømmende oppgave. Advokatforeningen stiller seg på denne bakgrunn bak utvalgets understrekning av dette skillet (utvalgets rapport s. 4, siste avsnitt).

Enkelte kommuner har av ulike årsaker begrenset kapasitet eller mulighet til å gjennomføre matrikulering innenfor gitte tidsfrister. Dette kan medføre forsinkelser som er uheldige for partene og for samfunnet. Advokatforeningen støtter derfor tiltak som kan bøte på dette. Dersom Kartverket skal ta en slik rolle som arbeidsgruppen foreslår, bør det påses at dette ikke kommer i konflikt med Kartverkets rolle som overordnet myndighet.

3.3. Utvidet unntak fra kravet om å opprette festegrunn

Forslaget om å heve grensen fra 8 kvadratmeter til 15 kvadratmeter synes svakt begrunnet. Det kan virke som om ønske om en forenkling fra aktører innenfor én sektor, går foran en bredere vurdering hvor det også tas hensyn til matrikkelens klarhet og fullstendighet. Det kan her vises til lovens § 1, hvor formålet med matrikkelloven er å sikre tilgang til viktige eiendomsopplysninger gjennom et ensartet og pålitelig register. Videre kan det vises til § 4 hvor det fremgår at matrikkelen skal inneholde opplysninger som er nødvendige for planlegging, utbygging, bruk og vern av fast eiendom.

Advokatforeningen mener en slik endring bør vurderes mer inngående. Det vises til at grensen etter grundige overveielser opprinnelig ble satt til 4 kvadratmeter. Dagens regel med 8 kvadratmeter ble satt etter innspill fra én sektor.

Det kan med tyngde argumenteres for at tilstedeværelse av trafostasjoner og lignende innretninger er viktige eiendomsopplysninger. Videre at det er nødvendig ved planlegging, utbygging og bruk å kjenne til disse. Forholdet til tinglysing bør inngå som en sentral del ved vurderingen. Dersom festegrunn her ikke opprettes, vil rettigheter måtte tinglyses over tjenende eiendom. Dette kan skape unødige heftelser og kompliserte rettsforhold, typisk hvor rettighetene registreres på større eiendommer.

3.4. Utvidet adgang til bruk av kontorforretning

Forutsatt at rettsikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt, er Advokatforeningen positiv til forslag som medfører redusert ressursbruk og økt tempo i saksbehandlingen. Dette kommer både partene og det offentlige til gode. Advokatforeningen støtter derfor forslaget til utvidet adgang til bruk av kontorforretning.

3.5. Utvidet bruk av adressetilleggsnavn

Det er positivt dersom det kan legges til rette for at bruk av grendenavn og lignende kan benyttes som adressetilleggsnavn. Forslaget vil kunne innebære en forenkling, samtidig som det kan være viktig for identitet, m.v. Det påpekes også i forslaget at det vil kunne gjøre det enklere å finne frem i et område, og stimulere til en mer aktiv bruk av sentrale stedsnavn som kulturminne.

Advokatforeningen slutter seg til dette forslaget og er enig med departementet i presiseringen knyttet til første og andre ledd i § 54.

3.6. Hjelpelinjer og hjelpepunkt

Dersom matrikkelen, jf. lovens § 1, skal oppfattes som et pålitelig register, er det viktig at det fremgår klart av matrikkelen dersom det er usikkerhet knyttet til en grense eller at det ikke er tale om en grense. Advokatforeningen støtter derfor forslagene til presisering i § 3 og § 7. Etter Advokatforeningens syn er det imidlertid en bedre og mer dekkende begrepsbruk å benytte begrepet "grenseinformasjon mangler", slik departementet har vært inne på.

Ut fra de samme hensyn støttes forslaget til endring i § 38 andre ledd om å presisere at det i protokollen fra oppmålingsforretningen skal opplyses om ukjente eller ubestemte grenselinjer.

For øvrig vil Advokatforeningen understreke det forhold departementet påpeker i annet avsnitt på s. 10. Myndighet som benytter slik arealberegning på en måte som blir bestemmende for rettigheter og plikter til juridiske personer, må påse – selv om loven og forskriften ikke legger opp til dette – at varsel og mulighet til å korrigere saksbehandlingen blir gitt. Dette følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler, og vil også kunne innebære krav på klageadgang.

3.7. Andre forslag, diverse presiseringer mv.

Advokatforeningen er enig i at det vil være hensiktsmessig å fastsette den gamle grensen i samme forretning som forretningen angående arealoverføring eller grensejustering, og at det er liten grunn til å avholde en egen separat oppmålingsforretning for den gamle grensen. Dette fordrer imidlertid at alle de relevante partene er gitt anledning til å være til stede og at øvrige rettsikkerhetsgarantier ivaretas.

Videre er Advokatforeningen enig i at det ikke er nødvendig å innhente samtykke fra fester når festegrund overføres ubeskåret fra en grunneiendom til en annen.

Endring knyttet til tildelingstidspunktet for adresse og øvrige endringer av mer redaksjonell art støttes. Når det gjelder adresse, er Advokatforeningen opptatt av at matrikkelen skal være mest mulig à jour, og mener foreslåtte endring vil være et bidrag i så måte.

3.8. Ikraftsetting

Advokatforeningen mener at forslagene til ikraftsettingstidspunkt er gode og naturlige.

3.9. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ikke grunnlag for å gå inn i vurderinger omkring ressursbehovet. På generelt grunnlag er Advokatforeningen imidlertid opptatt av at det settes av tilstrekkelig ressurser til at hensynene bak matrikkelloven ivaretas på forsvarlig måte. Dersom matrikkelen skal oppfattes å være et pålitelig register, jf. § 1, er det avgjørende at den holdes à jour og at informasjonen er av god nok kvalitet.

4. Avsluttende merknader

Det er grunn til å merke seg at utvalget mener holdningsendringer er vel så viktig som endringsforslagene. Etter Advokatforeningens syn påkaller dette andre tiltak. Det er grunn til å håpe på at departementet følger opp dette gjennom egnede tiltak forut for ikrafttredelsen av ny jordskiftelov. Forslagene til endringer fremstår gode og veloverveide. Advokatforeningen har imidlertid enkelte merknader departementet bes vurdert nærmere.

Skillet mellom forvaltningen og den dømmende makt synes tilstrekkelig ivaretatt i endringsforslaget. Begrepsbruken bør søkes harmonisert med eksisterende og ny lovgivning og eldre begrep bør fases ut. Advokatforeningen er opptatt av at rettsikkerhetsgarantiene ivaretas. Dersom Kartverket skal ta oppgaver for kommunene, må det sikres at dette ikke påvirker myndighetenes ansvarsforhold og klagemuligheter for partene. Videre må partene involveres dersom arealberegning benyttes på en måte som blir bestemmende for rettigheter og plikter for juridiske personer. Tilsvarende ved arealoverføringer eller ved grensejusteringer hvor gammel og ny grense fastsettes i samme forretning.

Kravet om å opprette festgrunn bør kunne fravikes i enkelte tilfeller. Begrunnelsen for å endre unntaksregelen virker imidlertid svak. Her bør det vurderes nærmere om forslaget om utvidelse av unntaket ivaretar hensynene bak matrikkelloven godt nok.

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no